

REFERENTIE No.:
7633

INFORMATIEKOPIE:

a
z
@bi, -/pl, -/ef
zs
dbd
dvv
mp

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28

TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

16 april 1959

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.:

Visie:

Ag. No.:

Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

16 april 1959

AFKOMSTIG VAN: djakarta

PARAAF/OPM:

geheim

vanmorgen ontving laboyrie van luar negeri telefonisch verzoek het vertrek van scheele, die heden per schip zou afreizen, voorlopig te doen uitstellen, daar men scheele nog enige vragen wenste te stellen. heb mij terstond daarna naar waarnemend chef europa van luar negeri, de heer jahja, en zekere tiwon begeven om hem opheldering te vragen. jahja kon mij niet veel vertellen, doch na ruggespraak met zijn superieuren, die het te druk hadden mij te ontvangen, wist hij mede te delen, dat het hier ging om verzoek van de nieuwe procureur-generaal en dat vragen betrekking hadden op de zaak schmidt. ik heb gevraagd waarom men scheele aan een verhoor wenste te onderwerpen en met name in welke hoedanigheid men zich voorstelde hem te ondervragen, namelijk als getuige of als beklaagde. jahja zei mij hierop geen antwoord te kunnen geven. ik heb er in de eerste plaats op gewezen dat deze gang van zaken geheel in strijd is met internationale gebruiken. immers scheele is kanselier en behoort tot het officiële personeel van onze missie, bezit dienstpaspoort, identiteitskaart van luar negeri en heeft ook van dit ministerie zijn uitreisvisum verkregen. indien men mij kon verzekeren, dat het in het belang van rechtvaardigheid in indonesia noodzakelijk was scheele als getuige in bepaalde zaak zekere vragen te stellen, was ik bereid deze zaak in overweging te nemen, indien de vragen schriftelijk bij mij werden ingediend. het stond dan slechts aan mij om te beoordelen, of ik meende dat aanleiding kon bestaan om scheele op te dragen deze vragen te beantwoorden. dit alles was evenwel niet het geval en bovendien was de aanwezigheid in indonesia van scheele hiervoor niet noodzakelijk. vragen konden hem nagezonden en zij zouden te zijner tijd via mij beantwoord kunnen worden. kon dan ook verzoek niet inwilligen en heb jahja meegedeeld dat ik het echtpaar scheele persoonlijk aan boord zou brengen om mij ervan te overtuigen dat alles normaal verliep. heb daarbij beide heren verantwoordelijk gesteld voor de gevolgen die zouden kunnen ontstaan indien aan scheele bij zijn vertrek moeilijkheden in de weg gelegd werden. scheele heeft aanspraak op diplomatieke immuniteit en ik heb de heren gezegd dat indien zij prijs stelden op voorstaan der diplomatieke betrekkingen,

-2-

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden v. rdigd.

1. Op een codeber. mag beleg. niet in open taal worden gemaakt, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Ric. .en).

ik

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No: 7633

Rubricering: geheim

zij beter deden zich over deze zaak nader te beraden. zij verzochten mij de zaak niet op de spits te drijven. ik heb dit verwijt met verontwaardiging van de hand gewezen.

heb mij daarna ter kanselarij begeven en ben vervolgens met het echtpaar scheele met nog enige leden van mijn staf naar priok vertrokken. aan boord van het vrachtschip borneo heeft scheele zich zoals gebruikelijk bij aan boord aanwezige immigratieautoriteiten gemeld. deze hebben hem het dienstpaspoort afgenomen en hem medegedeeld dat hij dit morgen op luar negeri weer in ontvangst kon nemen. heb hierna gesproken met hoofd van immigratiedienst en hem in de eerste plaats voor ogen gehouden dat hij geen recht had scheeles paspoort af te nemen, hetwelk hij betwistte. heb hem gezegd dat afhalen van het paspoort op luar negeri uitgesloten is daar ik scheele had opgedragen aan boord te blijven. het antwoord hierop luidde: "ik verbied de heer scheele het land te verlaten". nadat ik hoofd immigratiedienst nog eens gewezen heb op ernstige consequenties en interne repercussies van zijn optreden toen hij volhardde, ben ik naar djakarta teruggekeerd. het echtpaar scheele is voorlopig tezamen met ravenstein op schip gebleven. nadat ik omstreeks drie uur bij mij thuis terugkeerde, heb ik tevergeefs getracht telefonisch te bereiken: subandrio, suwito, jahja of tiwon die allen niet thuis gaven. het is op dit ogenblik duidelijk dat ik avant vertrek van de borneo om 5 uur. vanmiddag geen verantwoordelijke indonesische autoriteiten zou kunnen bereiken. neem dus aan dat het echtpaar scheele ieder ogenblik van boord zal worden gezet om naar djakarta terug te keren.

vanavond is er een ontvangst bij de ambassadeur van pakistan en ik zal trachten aldaar alsnog met subandrio of enige andere autoriteit te spreken. ook zal ik proberen een onderhoud te hebben met de doyen, de egyptische ambassadeur. verwacht van dit laatste niets, doch meen er goed aan te doen deze schending van diplomatieke immuniteit ter kennis te brengen van de doyen. ook zal ik proberen te spreken met onze beproefde vriend de australische ambassadeur, die wellicht in deze behulpzaam zou willen en kunnen zijn.

naar het mij voorkomt dienen wij in deze zaak de meest ferme houding aan te nemen daar anders het hek van de dam is en zich dergelijke gang van zaken kan voordoen bij alle stafambtenaren en er van onze diplomatieke status niets zou overblijven. zal u indien nodig in loop van de avond en nacht van eventuele ontwikkelingen op de hoogte houden, en ik zal uiteraard morgen alles doen wat in deze zaak mogelijk is. meen echter dat ik moet volhouden aan mijn bovengestelde voorwaarden voor beantwoorden van eventuele vragen met thans als nieuwe conditie dat ook indien aan bedoelde voorwaarden voldaan zou worden, scheele geen enkele vraag zal beantwoorden voordat ik op hoog niveau garantie en nieuw uitreisvisum heb ontvangen, dat scheele te allen tijde ongestoord het land kan verlaten wanneer hij zulks wenst.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht pe
telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen ~~verstuurd~~
door de afdeling Verbindingen worden. ~~erwaardigd.~~

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden ~~uitgevoerd~~,
tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No: 7633

Rubricering: geheim

inmiddels vraag ik mij af of/de indonesische zaakgelastigde te uwent over deze zaak kunt onderhouden en hem dreigen met tegenmaatregelen.

gaarne verneem ik of u zich met mijn optreden tot dusver kunt verenigen.

p.s.: nadat men voor het schip paratroopers had laten aanrukken heeft scheele het schip verlaten met mijn goedvinden mede omdat naar mij thans blijkt de borneo nog andere indonesische havens met alle verdere daaraan verbonden risico's, aanloopt.

hasselman 274

Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per
voen worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend
voor de afdeling Verbindingen worden ver. zigt.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden gezant,
tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtl. n).

REFERENTIE No.:

7652

INFORMATIEKOPIE:

a
z
dbi, -/pl/ef/az
zs
dbd
dvb
mp

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 18

AFDELING VERBINDINGEN

's-GRAVENHAGE, LANGE HOUTSTRAAT 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN
CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

17 april 1959
BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.:
Viste:
Ag. No:
Dossier:

DATUM VAN AFZENDING:

17 april 1959

AFKOMSTIG VAN: djakarta

PARAAF/OPM:

geheim

vervolg mijn 276.

seinde u heden in *open ak volgt: "indonesische overleggingen"* ~~(aantekening dvb: ontbreken enkele woorden waarom niet nader bericht volgt)~~ gisteren van subandrio ook heden niet ~~aan~~ geslaagd suwito, secretaris generaal minister van buitenlandse zaken te spreken te krijgen. blijf uiteraard mijn pogingen voortzetten doch het is duidelijk dat het mij op deze wijze vrijwel onmogelijk gemaakt wordt mijn taak uit te oefenen' neem aan dit telegram aan subandrio bekend zal worden. wellicht dat op deze wijze nog iets te bereiken.

heb vanmorgen aan doyen uiteenzetting gegeven. hij had voor morgen gesprek met subandrio gevraagd en hij zou kwestie scheele dan aansnijden. hij zag ernst zaak in. heb voorts mcintyre op hoogte gehouden die indien hij daartoe vandaag of morgen gelegenheid krijgt subandrio over deze zaak zal aanspreken. pers toont belangstelling. ontving bezoek correspondenten a.f.p. a.p. of america en india blad blitz uit bombay. heb heren feitelijke uiteenzetting gehele toedracht gegeven. mijn verder beperkt commentaar was off the record.

hasselman 278

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen afgeleverd worden door de afdeling Verbindingen voor id.

1. Op een codeber. mag telgr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij een bepaalde voorwaarde wordt voldaan (zie Richtl.)